

של ריימונד צ'נדלר, ואחת הדמויות החשובות ביותר של הסיפורת הבלשית במאה ה-20. האמפרי בוגארט, דיק פאוואל וגיימס גארנר, הם רק כמה מן הכוכבים שניסו להתמודד עם התפקיד, אבל הסברה, כך אומרים מבקרים ניכדים מעבר לאוקיאייס היא שמיצ'ם, היום, בשל חופש-היתר שיש לאמנות השביעות בימינו, ובשל התאמתו המיוחדת לדמות, עולה על כולם, אולי אפילו על בוגארט האגדי.

אינני מאזוכיסט. היחיד שאינו מת רגש מן ההילולה הוא מיצ'ם עצמו. לדבר ריו, הוא לא ראה מעולם את סרטיו בקול-נוע, ואינו מתכוון להתחיל דווקא עכשיו בהגרל מגונה זה. "אינני מאזוכיסט" הוא אומר, "ואל תשאלו אותי מהו הסרט החביב עלי ביותר. הרי אמרת כבר שאיני אוהב לראות את הובל הזה, או איך אדע מה להגיד?"

ואם בכל זאת לוחצים עליו, הוא מתפרץ: "טוב, לא אני מעדיף את הפעם האחרונה שבה ראיתי את ארצ'י. אימנם אף אחד לא ראה את הסרט, ואיש לא שמע עלי. אבל העבודה נמשכה או ארבעה שבועות בלבד. כולל חופשת-הגמול בתשלום, ובסך-הכל נתנו לי מאה אלף דולר. מה רע בכך?"

אשר לתעשייה, יש לו דיעות מגובשות מאד. "איזו תעשייה? לא נותר ממנה מאר מה, בהוליווד. כל מה שיש לנו, זה אוסף של מומחים שיושבים עם הבהונות בישיבים, ומתהדרים. כל מי שמתמצא בעיסוקי הקולנוע, גורש כבר מזמן. פעם היה נחמד לחיות פה, ההומוס שרצו בשפע, ויכולתי תמיד להשיג טרמפ הביתה. היום נותנים לכולם זריקות הורמונים."

כל אחד בוטיצי'לי. אחד הדברים שהרגינו אותו במיוחד במשך הסרטו האחרונה, היה ריבוי התסריטאים. "כולם כותבים היום, הוא מתלונן. הם קמים בחצות, כדי לתקן את מה שכתבו בלילה. כל הזמן דחפו לי לידים את הגירורות הוורודים הקושקשים שלהם, ואני כל הזמן זרקתי אותם הצידה." ואשר לעורכי ומפקי הסרט, גם הם שמורה בפני מנה מיוחדת: "כל השנה יושבים ומקצצים סרטים, וכל מה שיותר זה בייירטאלט. וכאשר האלפ'ים גנים מפסידים הון על הטינופת שיצאה מיד-ים, הם המיעצמים הולכים להרצות בפני סטר"

נוקהלת קרפדות

אהבה לנצח (פריס, תל-אביב, ארצות-הברית) — ראשית, צריך לברך את קולנוע פריס על השינויים. נידמה שלאחר שנים שנים שנים לראות סרטים יוצאי-דופן שהוצגו בקולנוע זה, אפשר עתה לשבת על כיסאות מרופדים שאינם חורקים, מבלי שהיושב לפניו יתהיר את כל המסך — ולראות את הסרטים בני חותם. ועל כך, תבוא על בעלי-הקולנוע הברכה.

אשר לסרט המוצג, השבוע: כמעט אפשר לומר עליו שהוא סרט רע בכוונה. כיצד אפשר להבין, אחרת, את שיר לובם של שחקנים שאינם יודעים לשיר, ואינם יודעים לזוז בקצב, בסרט מוסיקלי המתיימר לחדש את אופנת פרד אסטר וג'ינג'ר רוג'רס? ברט ריינולדס וסיביל שפארד (וגם מדליו קאהן) מצטיינים בהיעדר רגליים ימניות, בקר לות שלא היו מביישים מקהלת קרפדות, ובאי-יכולת-מוחלטת לצלל כל מה שטמון בשירי הסרקאסטיים והמחורכמים של קול פורטר, המלווים את הסרט הזה לאורכו. הדיאלוג, שנכתב ברוח פילפול הימים ההם, נכשל בשל עריכה מסורבלת, ועוקצין קהים, כאשר התמונה מתחלפת מאוחר מדי, והמענה להם אינו מגיע בזמן.

ואף-על-פי-כן, למי שאוהב מאוד קולנוע ומסוגל לגשר בדמיונו על מה שחסר בסרט, ולתאר לעצמו כיצד היה סינטרה שר את פורטר, ואיילן פאוואל היתה מתנועת מר קלצ'בו, יש בהחלט ממה ליהנות בסרט: מתיפאורות מרת-היבות של ג'ין אלן, מן האישיות הקולנועית הבלוטת-ההחלט של ברט ריינולדס, מהופעות מבריקות של איילין

ריינולדס ושפארד: בלי עוקץ

ברנו וג'ון הילרמן, כצמד המשרתים, מן הצילומים המזכירים של לאסלו קובאץ' ומעשרות הרמוזים לסרטים מכל התקופות, החל במחזות-זמר של באסבי ברקלי, וכלה בער-פילי האמפרי בוגארט.

בעצם, זה כוחו וזו חולשתו של הבמאי פיטר בוגדנוביץ'. מרוב הערצה למה שראה בקולנוע, הוא מנסה תמיד לשחזר את העבר, מבלי להיות מוכשר כמו אליליו הוקס או פורד. מעניין מתי יקום פעם בוגדנוביץ' האמיתי, ויעמוד סוף-סוף על רגליו.

נדונה לי ויכול להיות

פיתיון למפקח (צפון, תל-אביב, צרפת) — בדותה חביבה ומתחכמת זו של קלווד ללוש, תלוייה על בלימה של עלילת-מתח העומדת, פחות או יותר, ביסודו של הסרט. מעשה במותו של קבלן עשיר ובגניבת ציורים יקרי-ערך מבינו, כשאשתו של הקבלן היא החשודה העיקרית, בעיני מפקח המסרב ללכת בשבילים המקובלים.

אלא שהעלילה, לגבי ללוש, אינה אלא תירוץ לכל מיני בדיחות פרטיות, גלישות אל ה"יכול להיות" ואל ה"פעם", מעשיית-תעוועים שבהם נידרש הצופה לדלג קדימה ולאחור בתוך הזמן, להבחין בין מה שקרה באמת לבין מה שנידמה לאחת הדמויות בסרט כי קרה. החקירה כוללת, בין השאר, תזמון מדויק של הזמן הדרוש כדי להגיע מבית-קולנוע מסויים לבית הקבלן ובחזרה, וזה מאפשר ללוש לשוב אל הדהירות המטרופול ומסמרות-השיער שבהן הוא קושר עצמו לכל מיני כלי-רכב כדי לחלוק עם הצופים את חוויית המהירות המשכרת. העלילה נעצרת לזמן, כדי להשאיר למפקח פנאי לבילויים עם ידידתו היצאנית, לשידוך בתו עם עוזרו הנאמן, ואפילו כדי להשיע סיסמאות כבדות-משקל כמו: "מוטב שוטר משרד שוטר — משוטר ישר ומטומטם."

בסופו של דבר, הסרט כולו הוא אחיזת-עיניים, כאשר מיסתבר שכל מה שנחקר בעצם חסר כל קשר לתעלומה עצמה, שהיא בסופו של דבר לא-כדי-החשובה, מפני שהעיקר הוא יצירת הקשרים הנפשיים שבין המפקח העקיף, סרג' רג'יאני, לבין האלמנה החשודה, מישל מורגן, ולמען האמת, אישיותם של שני ותקים אלה היא, לעי-

מורגן ורג'יאני: עם חן

תים קרובות, החוט היחיד המציל את הסיפור מהתפרקות מוחלטת. מי שנהנה מן השעשועים הקולנועיים של ללוש, ואין ספק שהאיש אוהב קולנוע ומשחק בו בחיבה אמיתית, יבוא כאן בוודאי על שכרו. מה עוד, שלהבדיל מניסיונות צריניים למסות כבדות ונבובות (נוסח לחיות כדי לחיות), כאן מוגש הכל בצורת פרפרת, להוציא אותו ניסיון שיטיח את חסר-הטעם, בכמה רגעים בודדים, לרמוז לקיום כוחות-אופל קפקאיים, השולטים בכל, המייתור לגמרי בסרט מסוג זה.

תדרין תל-אביב

- *** **נמר של נייר** (אופיר, ארצות הברית) — בנו של שגריר יפני והמורה ה"ברטיי הבדאי שלו נחטפים עליידי מחתרת בדרום-מזרח אסיה, בסרט-הרפתקאות היתר ללי לא רציני, אבל דיוויד גיבן נחמד.
- *** **שוער-ההילה** (אורלי, איטלי) — סרט מועזע על בני-אדם הנושאים את מומי השואה עד סוף ימיהם. שופרות המ'חאה היו מתרגשים פחות אילו היו מתבוננים בסרט בתשומת-לב, ומשגיחים בגישתו האנטי-נאצית הקיצונית.
- *** **האנגליה הרומנטית** (פאר, אנגליה) — אשה בגיל-הביניים מחפשת את הרומנטיקה בחיים. בין בעל שפירושו שיג'רה, למאהב שפירושו חוסר-ביטחון. עיצוב יפה-להפליא וסיגנון מעודן של ג'וזף לוי.
- *** **מלכה על הכוונת** (לימור, אנגליה) — מותחן עשוי במיקצועיות, על אירי המחליט לרצוח את המלכה. לאחר שמיש-

פחתו נהרגת בהתנגשות בין טרוריסטים לצבא. עוקף בזהירות כל השלכה פוליטית, וזה די מזרר בנושא מעין זה.

ירושלים

*** **המישחק המכור** (אורג'יל, ארצות-הברית) — מישחק-דורגל אמריקאי אלים בין כותלי הכלא. כמשל לאורח החיים ולערכים המקובלים בחברה שם. בימוי גימ'רץ של רוברט אלדרין. ברט ריינולדס בטוח בעצמו, כרגיל.

חיפה

*** **תמונות מחיי נישואין** (אורח, שוודיה) — אינגמר ברגמן ניכר ב"תוך סדרות חיי-הנישואין המודרניים, ומר' ציא לאור תמונות מרשימות באמיתותן. מישחק מעולה של ליב אולמן וארלנד ירספסון.

*** **המירוץ הצמררת של דודי קראביץ** (מוריה, קנדה) — גער יהודי מגיטו מונטריאול עולה לצמררת בזכות מר'פקיו, ויורד ממנה בגלל אותה סיבה עצמה.

צ'ם ב"ש, שותף לך יקרתי" בהונות בישיבים!